

Çeviri:

Bloom Taksonomisi Yanlış Yönü mü İşaret Etti?*

Was Bloom's Taxonomy Pointed in the Wrong Direction?

Sam WINEBURG**

Jack SCHNEIDER***

Türkçeye Çeviren: İbrahim TURAN****

Binlerce sınıfta yer alan bu piramit, bilgiyi kolay ulaşılabilir bir meyve, değerlendirmeyi ise entelektüel dağcılarının bölgesi olarak resmetmektedir.

* Translated and reprinted with permission of Phi Delta Kappa International, www.pdkintl.org. All rights reserved. Phi Delta Kappa International'dan alınan izinle Türkçe'ye çevrilmiş ve yeniden yayınlanmıştır.

** Prof. Dr., Stanford Üniversitesi, California, ABD.

*** Yrd. Doç. Dr., Holly Cross Üniversitesi, Massachusetts, ABD.

**** Yrd. Doç. Dr., Atatürk Üniversitesi, Kazım Karabekir Eğitim Fakültesi, E-posta: ituran@atauni.edu.tr

Bilgi aşamasının piramidin en altına yerleştirilmesi öğrenmede bilginin önemi hakkında yanlış mesaj vermektedir.

Benjamin Bloom öğretmenler için bir poster tasarlamak için yola çıkmamıştı. Yine de dünya çapında binlerce sınıfta benzer piramit posterleri sınıf duvarlarına asılmıştır.

Bloom Taksonomisi bugün dünyada konuşulan her dile çevrilmiştir ve çerçevelenmiş posterleri Oklahoma'dan Tokyo'ya Tallahassee'den Tacikistan'a sınıfları süslemektedir.

Dünya savaşı sonrasında ortaya atılan, artan uzmanlaşma ve bölünme ile belirginleşen Bloom Taksonomisi bize bilme hakkında düşünmenin yolunu sunmaktadır. Her ne kadar öğretmenler kendilerini matematik öğretmeni, İngilizce öğretmeni veya tarih öğretmeni olarak tanımlasalar da aslında hepsi aynı işi yapmaktadır: öğrencilere düşünmeyi öğretmek. Ve düşünme tüm disiplinlerde Bloom'un belirlediği seviyelere göre düzenlenebilir ve sınıflandırılabilir. En kısa ifadeyle bu taksonomi bilimsel bir düzen algısı oluşturmayı vaat etmektedir.

Bloom insan düşüncesini sınıflandıran tek kişi değildir. Ancak onun geliştirdiği taksonomiye diğerlerinden güzel kılan basitliğidir. Altı kategori olarak dizayn edilmiştir, 60 değil. Hatta orijinal taksonomiye Duyuşsal Eğitim Kazanımları Taksonomisi¹ eklendiğinde bile zarif, sezgiyle anlaşılabilen, kolay hatırlanabilen, kullanımı kolay bir taksonomi olarak kalmaya devam etmiştir. Öyle ki öğretmenler bu taksonomiye gözlerini kapatıp tasvir edebilir, yönetim danışmanları bu taksonomi üzerine bir saatlik seminer verebilirler.

¹ (Ç.N.) Krathwohl, Bloom ve Masia (1973) "Duyuşsal Eğitim Kazanımları Taksonomisi"nde eğitimin tutum ve davranışa yönelik kazanımlarını beş ana başlık altında basitten karmaşığa doğru kategorize etmişlerdir. Bunlar: 1) Alma, 2) Tepki verme, 3) Değer verme, 4) Düzenleme ve, 5) Karakter haline getirmedir.

“Bilgi” bu taksonominin geniş ve dayanıklı temelini oluşturur. Kendisinden sonra gelen tüm basamakların önkoşuludur, bu platform üzerinden öğrenciler daha yüksek ve etkileyici alanlara ulaşabilirler. Binlerce sınıfta yer alan bu piramit, bilgiyi kolay ulaşılabilir bir meyve, değerlendirmeyi ise entelektüel dağcılarının bölgesi olarak resmetmektedir.

Piramit net, anlaşılır ve popülerdir. Ancak tarih sınıfına geldiğinde ters çevrilmişti.

Bloom’dan hareketle oluşturulan piramitlerin ima ettiği üzere tarih bilgisi, muhakeme yapmak amacıyla birleştirilen yapı bloklarından biri olarak görev alabilir. Ancak yeni olguları öğrenmek, öğrencilere dünyayı daha anlaşılabilir bir şekilde görme ve olasılıkları formüle etme konusunda yardımcı olabilirken onlara düşünmeyi öğretmek durumunda değildir. Tıpkı, matematiğin sadece teoremler, fen bilimlerinin formüller ve tarih disiplinin olgulardan meydana gelmediği gibi. Tarihçilerin iyi bildiği üzere tarih, problemler üzerinde düşünme şeklidir, uygulayıcılarına parçaları birleştirerek geçmişi yeniden inşa etme konusunda rehberlik eder. Ve bu işlem asla sona ermez. Her sonuç yeni bir başlangıca yöneltir.

Öğrencinin Gözünden

Tipik bir lise tarih sınıfında öğrenciler, Pazartesten Perşembeye, yeni bilgi ve tanımlar üzerinde çalışır, Cuma günü sınava tabi tutulurlar. Birçok okulda bu durum okulun ilk gününden başlayıp yarıyıl tatiline² kadar devam eder. Bloom Taksonomisini etkili kullanan bir öğretmene bu uygulamanın mantığını sorduğumuzda şöyle cevaplamıştır:

Gördüğünüz üzere ben öğrencilerimin eleştirel düşünme becerileri geliştirmek istiyorum, ancak olmayan şey üzerine düşünemezsiniz. *Analiz, Sentez, Değerlendirme* gibi yüksek seviyelere ulaşabilmek için bir veri tabanına – bilgiye ihtiyacınız vardır, veri tabanınız yoksa nasıl soru sorabilirsiniz? Bu nedenle birinci dönem öğrencilerime gerekli olan bilgi temelini sağlıyorum, ikinci dönem düşünmeye başlıyoruz.

² (Ç.N.) Orijinal metinde yer alan yeni yıl tabiri yerine bunun ülkemizdeki karşılığı olan yarıyıl tatili kavramı kullanılmıştır.

Birçok öğrencinin geçmiş hakkında temel bilgiden yoksun olduğu doğrudur. Bunun farkında olan akıllı tarih öğretmenleri her üniteye öğrencilerin temel bilgilerindeki eksiklikleri kapatarak başlarlar. Fakat genellikle çalışma kâğıtları ile sağlanan bu tür bilgi yüksek seviye düşünme becerilerine giden yolu inşa edebilir mi?

Geriye gidip Bloom'un çalışmalarını okuyanlar bu konuda övülecek çok şey bulacaklardır. Örneğin bilgi her türlü ileri düzey zihinsel davranışın temelini oluşturur, görüşü son derece sağlam bir görüştür. Fakat bizim asıl ilgilendiğimiz Bloom'un görüşlerinin ve Taksonomisinin pratikte nasıl hayat bulduğudur. Sonuçta piramitler tek bir yönü işaret eden görsellerdir. Bilgiyi bu piramidin en altına yerleştirmek çoğu zaman yanlış bir mesaj iletmektedir.

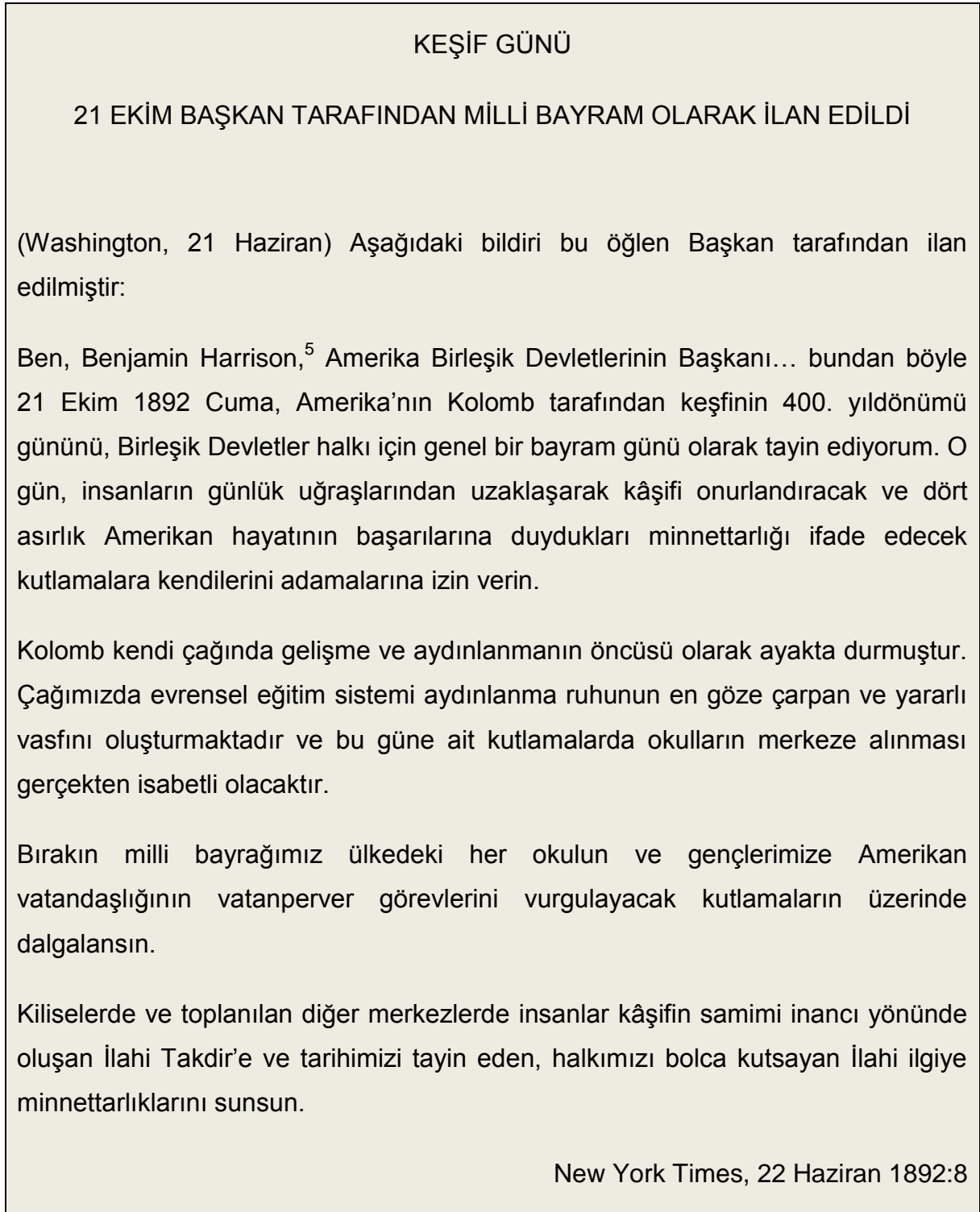
Birkaç yıl önce tamamladığımız bir araştırmada Washington eyaletinin Puget Sound bölgesindeki ileri düzey (AP)³ sınıflarını gözlemlemiştik. Bu araştırmada Eğitimde İlerleme Ulusal Değerlendirme testi ve AP testini kullanarak öğrenciler değerlendirilmiş ve başarılı olan öğrenciler katılımcı olarak belirlenmişti. İki buçuk yıl süren çalışma süresince tarihe nasıl yaklaştıkları konusunda bir şeyler öğrenebilmek umuduyla seçilen bu öğrencileri takip ettik.

Bunlar arasında bir örnek – özel bir liseden, düşüncelerini rahatça ifade edebilen AP öğrencisi Jacob – son derece ibret verici ve aydınlatıcı idi. 5 üzerinden (Ç.N.) 4 aldığı AP testinden sonra ona daha önce hiç görmediği bir belge – Başkan Benjamin Harrison'un 1892'de yayınladığı Keşif Günü⁴ bildirisi – verdik. Ondan bu belgeyi yüksek sesle okumasını, okurken de belge ve onun tarihsel bağlamı ile ilgili düşüncelerini bizimle paylaşmasını istedik.

³ (Ç.N.) Öğrencileri üniversite eğitime cesaretlendirmek ve hazırlamak amacıyla liselerde seçmeli olarak verilen üniversite seviyesindeki ileri düzey derslerdir. 1955 yılında başlatılan bu sistem merkezi New York'ta bulunan College Board tarafından kontrol edilmekte ve yürütülmektedir (bkz. <http://www.collegeboard.org/>).

⁴ (Ç.N.) Keşif Günü (Discovery Day); bugün ABD'nin birçok eyaletinde Columbus Günü adıyla resmi tatil olarak kutlanmaktadır.

Şekil 1: Öğrencilere Sunulan Tarihi Belge Metni

Jacob'un cevabı son derece aydınlatıcı idi. "Metinde ilk göze çarpan Kolomb'un 'gelişme ve aydınlanmanın öncüsü' olmasıydı" dedi Jacob, "bu bir bakış

⁵ (Ç.N.) 23. ABD Başkanı. Cumhuriyetçi. 1889-1993 yılları arasında başkanlık yapmıştır.

açısı, fakat benim öğrendiklerime bakılırsa Kolomb'un amaçları tümüyle asil değildi. Zengin ol, vesaire. Hindistan'a giden bir yol bul. Dünya'nın düz olmadığını ispatla."

"Ve sonra," Jacob söylendi, "bu belge onu samimi inancından dolayı övmekte... Kolomb gerçek bir Hıristiyan olduğunu iddia ediyor, fakat Amerikan yerlilerini yakalayıp, işkence etti, dolayısıyla o, bu belgede iddia edildiği kadar asil biri olmayabilir."

Gözüne çarpan başka bir nokta olup olmadığı sorulduğunda, Jacob "Ve o günün ululamamız gereken bir milli bayrama dönüştüğü gerçeği, bu en kötüsüydü" diye ekledi.

Onun cevapları araştırmada yer alan parlak ve kendini açık bir şekilde ifade edebilen öğrencilerin cevaplarının tipik bir örneğiydi. Ve birçok yönden verdiği cevaplar gayet idealdi. Metni okur okumaz konu hakkındaki temel bilgilerini sıraya dizdi ve bunları Başkan Harrison'un bildirisinde çizilen "kâşif" imajına karşı çıkmak için kullandı. O açıkça belgeyi "kavradı" ve belgedeki tanımlamayı kendi bilgileri ile karşılaştırarak (Uygulama) Bloom'un belirlediği zirveye doğru tırmanışa geçti. Kolomb'a dair farklı algılarının var olduğunu fark etti ve "gelişme ve aydınlanmanın öncüsü" şeklinde özetlenen Kolomb imajının ona dair olası yorumlardan biri olduğunu gördü (Analiz ve Sentez). En sonunda bu imajdan şüphelendi ve ona alternatif bir Kolomb kritiği ile karşı çıktı (Değerlendirme).

Kolomb'a dair temel bilgilerine güvenmek, belge içeriğini, değerlendirmede mihenk taşı olarak kullanmak, bunları yaparken Jacob düşünmenin farklı çeşitleri arasında ilerliyor. Ve cevapları, her ne kadar tam şekillenmemiş olsa da, ilk bakışta ham eleştirel düşünme olarak görünüyor.

Jacob'un cevaplarını araştırmanın odak grubundaki öğretmenlere gösterdiğimizde onların verdiği tanım da bu idi.

Pasif öğrencilerin yeni bilgi ile karşılaştıklarında verdikleri tepkiler göz önüne alındığında bu durum hiç de sürpriz sayılmaz. Jacob enerjik bir şekilde verilen materyalle meşgul oldu, Kolomb'un seyahati ile ilgili güçlü bir görüş ifade eden belgeyi görünüşteki değeri ile kabullenmedi.

Eğer bu belge 1492 hatta Kolomb ile ilgili olmasaydı, ne olurdu?

Tarihsel Bakış Açısıyla

Aynı belge bir grup tarih yüksek lisans öğrencisine gösterildiğinde onlar farklı bir şeyler gördüler: “kahramanlık anıtının eskiden istenilmeyenleri de içine alacak şekilde genişletilmesi,” “şehir merkezlerinin oyunu alabilmek uğruna süper kahramanların utanmaz kullanımı” ve “savaş sonrası Amerika’sında⁶ beyaz ırkçılığının başlangıcı.”

Ne?

Kahramanlık anıtı? Utanmaz kullanım? Beyaz ırkçılığı? Bu öğrenciler aynı belgeyi mi okudu?

Durumu netleştirmek açısından bu yüksek lisans öğrencilerinin Amerikan tarihi konusunda uzman olmadıklarını belirtelim. Gerçekte onlar Kolomb hakkında Jacob ve onun ileri düzey Amerikan tarihi dersindeki sınıf arkadaşlarından daha derin bir bilgiye sahip değillerdi. Fakat bu tarihçilerin sahip olduğu şey tarihsel düşünme becerileridir.

Başlangıçtan itibaren genç tarihçilerin farklı olarak yaptıkları gayet açıktı: “Tamam, tarih 1892.”

Tarihçilerin okumasını, Jacob’un yaptığı okumadan farklı kılan birçok unsur vardı fakat hiçbiri bu üç kelime kadar can alıcı ve basit değildi. Jacob’un, Kolom’un hikâyesini bildiğine şüphe yok. Fakat o, bu belgeyi özel tarihi şartların bir ürünü olarak göremedi. Jacob için bu belge Kolomb hakkındaydı. Fakat tarihçiler için eleştirel düşünmek; görünmeyeni ortaya çıkarmak – henüz tam olarak vakıf olmadıkları bir konu hakkında sorular sormak, elde edilen parçaları bir araya getirmek demektir.

Onlar için Harrison’un belgesi özel bir anın ürünüdür. Bu an yani 1892, 1492 veya 1992 değil, özel bir anlama geliyordu. Bu anlam nedir? Tarihçilerin başlangıç noktası: soru.

“Demek 400. yıldönümü. Benjamin Harrison. Tuhaf. İlk sayfaya basılmamış. Niçin? Fakat New York Times’da yayınlanmış, birçoklarına göre milli gazetede.”

⁶ (Ç.N.) Amerikan iç savaşı kastediliyor.

Genç tarihçiler araştırır, parçaları bir araya getirip yapbozu tamamlar. Hikâye birinci sayfada yayınlanacak kadar önemli değil. Bu ne anlama gelir? Önemli midir? Tekrar tekrar “Niçin?” diye sorarlar. Lise öğrencileriyle yaptığımız düzinelerce görüşmede hiç biri niçin diye sormadı.

Bir tarihçi bağlantıyı kurmaya başladı.

1890’lar, İlerleme Çağı (Progressive Era),⁷ yüzyılın sonu, sınırların kapanması,⁸ Frederick Jackson Turner,⁹ bir sonraki yıl Columbian Exposition.¹⁰ Amerikan tarihinin en büyük göç dalgası.”

“İşte, bu!”

“İşte, bu!”

Genç tarihçinin kastettiği, Amerika’nın 19. yy’ın sonunda geçirdiği değişimdi. Benzeri görülmemiş göç dalgası Amerika’nın görünümünü bir geçede değiştirmişti; 1880-1910 arasındaki 30 yılda Amerikan sahillerine 18 milyon yeni göçmen ulaşmıştı. Bu göçmenler farklı ırklara mensuptu: Slavlar, Alpliler,¹¹ İbraniler, İberikler¹² ve Akdenizliler. Bunlar esmer, garip dilleri konuşan ve Tanrı’ya Protestan çoğunluktan farklı şekillerde ibadet eden insanlardı.

Jacob bu hikayeyi biliyordu, en azından geniş çerçevede. Büyük göç dalgası, Ellis Adası, Emma Lazaruz¹³ ve “Yeni Dev Heykel” ileri düzey tarih sınıfının ve ülke çapındaki tüm 11. sınıf tarih derslerinin demirbaş konularıdır. Ancak bu bilgiye ulaşmak ve onun gücünü kullanabilmek için Jacob’un Keşif Gününü tarihsel açıdan düşünmesi gerekiyordu.

1880’lerin başında Amerika’da 300.000 İtalyan yaşıyordu: 10 yıl sonra bu sayı iki katına çıktı. Kabarık sayıdaki İrlanda (“Kelt”) toplumu ile kaynaşınca büyük ve güçlü bir baskı grubu oluşturdular: şehrili Katolikler. Ancak sayıları çok olmasına rağmen, Katolıklara hâlâ Amerikalı olmayan, “papacı” şeklinde hakaret ediliyordu.

⁷ (Ç.N.) Amerika’da sosyal, kültürel ve politik alanda birçok reformun yaşandığı dönem, 1890-1920.

⁸ (Ç.N.) Amerika’nın batısında keşfedilmemiş, yerleşime açık bir bölgenin kalmaması.

⁹ (Ç.N.) Amerikan tarihçi (1861-1932), Amerikan demokrasisi, gelenekleri, karakteri ve başarı kaynağının sınırların batıya doğru devamlı genişletilmesinin bir sonucu olduğunu iddia eden Sınır Tezi’nin sahibi (Carpenter, 1977: 117)

¹⁰ (Ç.N.) Amerika’nın keşfinin 400. yıldönümü anısına 1893 yılında Chicago’da düzenlenen ticaret fuarı.

¹¹ (Ç.N.) Orta Avrupalılar; Almanlar, Fransızlar, İtalyanlar ve İsviçreliler.

¹² (Ç.N.) Portekizliler ve İspanyollar.

¹³ (Ç.N.) Amerikalı şair (1849-1887), Özgürlük Heykeline kazınmış olan “Yeni Dev Heykel” şiirinin yazarı.

Buna rağmen Katoliklerin Kolomb'la alakalı son bir kozları daha vardı. Kendileriyle Yeni Dünya'nın kâşifi Kolomb arasında bir bağ kurarak Amerikalılıklarını ispatlamaktan daha iyi bir yol ne olabilirdi? İrlanda, Almanya, Polonya, vs. gibi milli kökenlerine rağmen Kolomb ile kurulan bu bağ yeni göçmenleri "gerçek" birer Amerikalı yapmıştı. Bunun en iyi örneği, 1882'de kurulan ülkenin en büyük Katolik birliği kardeşlik organizasyonuna Kolomb Şovalyeleri isminin verilmesidir.

Tarihçiler, Kolomb'un benimsenmesini politik bir hareket olarak açıkladılar. Başkan Harrison, Keşif Günü'nü ilan ederek Kolomb'u kahraman olarak gören milyonlarca yeni seçmeni partiye çekmeyi amaçlıyordu. Eğer tarihçiler konu hakkındaki önsezilerini doğrulama çabasına girselerdi önemli bir şeyler bulduklarını fark edeceklerdi. Harrison, Keşif Günü kutlamalarını ortaya attığında yaptığı sadece o zamana kadar yapılmakta olan kutlamaları onaylamaktı. San Francisco'lu İtalyanlar ilk Keşif Günü'nü 1869 yılında kutlamışlardı, Philadelphia'lı İtalyanlar 1872 yılında Fairmont Parkına Kolomb'un heykelini dikmişti. 1892 bildirisinden çok önce St. Louis, Boston, Cincinnati ve New Orleans'ta bu güne dair kutlamalar planlara dâhil edilmişti.

Problem çözüldü.

Resim çizildi.

Bilgi edinildi.

Eleştirel düşünme işte budur.

Bilgi Kullanıldı

Açık olalım. 17 yaşındaki bir çocuğun tüm bu içeriksel bilgiden neyi almasını bekliyoruz? 19. yy. Amerikan tarihi uzmanlarının, Harrison'un 1892 Cumhuriyetçi Platformunda İrlanda'da özerklik ilanını onaylayarak veya İrlanda-Amerika Koruyucu Gümrük Birliğini kurarak İrlandalı Katolikleri kendi yanına çekmeye çalışması gibi karışık detayları bilmesini bekleyebilirsiniz. Fakat hatırlarsanız biz uzmanları test etmedik. Biz yüksek lisans öğrencilerinden Tunus'taki Fransız kolonicilik faaliyetleri ve Meiji Yenilenmesi¹⁴ sonrasında yaşanan şokla ilgili tezlerini yazmalarını istedik.

¹⁴ (Ç.N.) 1867-1912 yılları arasında hüküm süren 122. Japon imparatoru Meiji (Mutsuhito) tarafından her alanda gerçekleştirilen reformlar. Bu reformlar Japonya'yı izole bir devlet durumundan çıkararak modern bir devlet haline getirmiştir (Duus, 1974).

Amerikan tarihi ile ilgili ince detaylar söz konusu olduğunda Jacob ve onun ileri düzey tarih sınıfındaki arkadaşlarının olgusal avantaja sahip olduğunu belirtmek gerekir.

Ancak, bilgi edinmek otomatik olarak bilgiyi kullanmak anlamına gelmez. 1892'den geriye doğru bakınca sadece 1492'yi gören bir öğrencinin aklına Ellis adası veya Emma Lazarus niçin gelsin?

Jacob'un yorumlarını eleştirel düşünmenin bir örneği olarak görmek mümkün – yarı yarıya. Evet, eleştirel ancak içinde çok az düşünme var. Jacob belgeyle ilgili temel bilgileri ve güçlü fikirleri geri çağırabildi, fakat belgede açıkça söylenmeyen hikâyeyi ortaya çıkarmayı bilmiyordu.

Tarihçiler belgeyi farklı bir gözle gördüler. Onlar için soru piramidin temelinden başladı: Neye bakıyorum, bir günlüğe mi? Gizli bir emire mi? Hükümet bildirisine mi? Ne zaman yazıldı ve o dönemde başka neler oluyordu? Onlar için eleştirel düşünme, belgeyi ve dönemi anlamak için gerekli olan bilgiyi belirlemek demektir.

“Harrison'un bildirisine benzer başka bir örnek var mıydı?”

“Bildiriden önce, 12¹⁵ Ekim'i resmi bayram olarak ilan eden eyalet var mıydı?”

“Varsa bunlar Katoliklerin yoğun olarak yaşadıkları eyaletler miydi?”

“Harrison'un bildirisine karşı çıkan nativistler¹⁶ var mıydı?”

“Bildiri Katolik karşıtı tepkilere yol açtı mı?”

“Olay ne zaman ve ne şekilde bildiriden çıkarak milli bir bayram halini almıştır?”

Bu sorular – biz bunları başka bir yerde “bilinmeyenlerin belirlenmesi” şeklinde tanımlamıştık- tarihçileri, böyle bir belge ile karşılaşarak buradan hareketle yargı beyan eden parlak lise öğrencilerinden ayırır. Böyle bir beyan, yargıcın tokmağı gibidir, tarih açısından olayın kapanmasıdır.

Tarihçiler için olay farklıdır. Pek bilmedikleri bir belge ile karşılaştıklarında onlar bu tarihsel olayı bütünüyle anlamalarını sağlayacak sorular sorarlar. Bunlar

¹⁵ (Ç.N.) Julian ve Gregorian takvimleri arasındaki farktan (hatadan) dolayı Keşif Günü 1934 yılında Başkan Franklin Roosevelt tarafından 21 Ekim yerine 12 Ekim olarak değiştirilmiştir (Lennon, 2012).

¹⁶ (Ç.N.) Göçmenlere karşı doğma büyüme ve yerleşik Amerikalıların haklarını korumayı amaçlayan (nativizm) politikasını savunan kişi (Oxford sözlüğü).

belgeden çıkan meraklı, karmaşık ve kışkırtıcı sorulardır. Okumayı bitirdiler, diğer bir deyişle, artık öğrenmeye hazırlar.

Tarih öğrencileri için piramit posterleri yanlışdır, en azından ters dönmüştür. Bilgi basamağını en alta koymak, fikirler dünyasının tamamen bilindiği ve eleştirel düşünmenin bir yargıya varmak için gerekli olguları toparlamaktan ibaret olduğunu ima eder. Piramit, bilgiye – evin temelinin oturtulması için gerekli ancak onur konuklarını ağırlamak için uygun olmayan - karanlık ve nemli bir bodrumun ışığıyla bakmaktadır. Bu yaklaşım tarihsel düşünme sürecini tersine çevirir ve tarih öğrenmenin amacını saptırır. Çünkü yeni bilgi, yani entelektüel aktivitelerimizin ödülü, bodruma kitlenmiştir.

Hiç şüphe yok ki bilgi eleştirel düşünmenin önkoşuludur. Fakat daha önemlisi bilgi onun en yüksek amacını temsil eder. Ve yeni sorular sorulmadan yeni bilgi edinilemez.

Piramit bir noktaya doğru incelmektedir. Piramidi baş aşağı çevirmek bizim için yenedünyalara kapı aralayacaktır.

Kaynakça

- Carpenter, R. H. (1977). Frederick Jackson Turner and the rhetorical impact of the Frontier Thesis. *Quarterly Journal of Speech*, Volume 63, Issue 2, 117-129.
- Duus, P. (1974). Whig history, Japanese style: the Min`Yusha historians and the Meiji restoration. *The Journal of Asian Studies*, Vol. 33, No. 3 (May, 1974), 415-436.
- Krathwohl, D. R., Bloom, B. S., & Masia, B. B. (1973). Taxonomy of educational objectives, the classification of educational goals. Handbook II: Affective Domain. New York: David McKay.
- Lennon, S. (7 Ekim, 2012). A mystery to us: Where was this 1892 'Providence Columbus Day Arch'? *Providence Journal*, October 7, 2012.
- Wineburg, S. & Schneider, J. (2010). Was Bloom's taxonomy pointed in the wrong direction? *Phi Delta Kappan*, Aralık 2009 / Ocak 2010, Vol. 91 No. 4, s.56-61.